ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 7.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 24-го Января. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 24-go Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 18-го *Января*.

Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ при Дворахъ Дрезденскомъ, Ганноверскомъ и Саксенъ-Веймарскомъ Тайный Совѣтникъ *Шредеръ*, назначенъ въ томъ же качествѣ и при Дворѣ Его Высочества Герцога Саксенъ-Альтенбургскаго.

—

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 11-го Января, состоящій по Кавалеріи и по особымъ порученіямъ при Виленскомъ Военномъ, Гродненскомъ, Минскомъ и Ковенскомъ Генералъ-Губернаторѣ, Подполковникъ Графъ *Ржевускій*, произведенъ за отличіе по службѣ въ Полковники, съ оставленіемъ въ настоящей должности и по Кавалеріи.

— Президентомъ С. Петербургской Евангелическо-Лютеранской Консисторіи, Всемилостивѣйше повелѣно быть Статскому Совѣтнику *Гартману*, съ оставленіемъ его и въ настоящей должности Правителя Дѣлъ Общаго Присутствія Инженернаго Департамента Военнаго Министерства.

— Члену Временнаго Медицинскаго Комитета, при Министерствѣ Народнаго Просвѣщенія, Статскому Совѣтнику *Пирогову*, Всемилостивѣйше пожалованъ бриллiантовый перстень съ вензеловымъ изображеніемъ Имени Его Императорскаго Величества.

— Сенаторъ, Тайный Совѣтникъ *Мордвиновъ* 1 *й*, по прошенію, уволенъ отъ службы.

— Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Генералъ-Адъютанта Графа Орлова, Высочайше повелѣть изволилъ: жительствующему въ Ковельскомъ Уѣздѣ, Волынской Губерніи, бывшему адвокату Петру *Глинскому*, котораго, за участіе въ Польскомъ мятежѣ, опредѣлено имѣть подъ секретнымъ полицейскимъ надзоромъ и безъ разрѣшенія начальства ни къ какимъ должностямъ не опредѣлять и къ выборамъ не допускать,—дозволить вступить въ службу на общемъ основаніи.

—

Въ концѣ истекшаго года, Церковь Россійская понесла чувствительную потерю въ одномъ изъ достойнѣйшихъ своихъ предстоятелей. Преосвященный *Антоній*, Архіепископъ Воронежскій и Задонскій, извѣстный въ отечествѣ нашемъ строгимъ Христіанскимъ благочестіемъ и высокими пастырскими добродѣтелями, преставился послѣ кратковременной болѣзни, тихо и мирно, въ 20-й день Декабря.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 18-*go Stycznia*.

Nadzwyczajnemu Posłowi i Pełnomocnemu Ministrowi przy Dworach Saskim, Hanowerskim i Sasko-Wejmarskim, Radzcy Tajnemu *Schrödrowi*, rozkazano zostawać w tejże godności i przy Dworze Jego Wysokości Xięcia Sasko-Altenburgskiego.

—

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, liczący się w Jeździe i do szczególnych poleceń przy Wileńskim Wojennym, Grodzieńskim, Mińskim i Kowieńskim Jenerał-Gubernatorze, Podpółkownik Hrabia *Rzewuski*, mianowany został za odznaczenie się w służbie Półkownikiem, z pozostaniem w teraźniejszym obowiązku i w Jeździe.

— Prezesem St. Petersburgskiego Ewangelicko-Luterskiego Konsystorza, Najłaskawiéj rozkazano bydź Radzcy Stanu *Hartmanowi*, z pozostaniem w teraźniejszym obowiązku Zarządzającego Sprawami Ogólnego Urzędu Inżynierneg Departamentu Ministerstwa Wojny.

— Członek Komitetu Lekarskiego Tymczasowego przy Ministerstwie Narodowego Oświecenia, Radzca Stanu *Pirogow*, Najłaskawiéj udarowany został pierścieniem brylantowym, z cyfrą Jego Cesarskiej Mości.

— Senator, Radzca Tajny *Mordwinow* 1-*szy*, na własną prośbę, został uwolniony ze służby.

— Jego Cesarska Mość, w skutek najpoddanniejszego przedstawienia Jenerał-Adjutanta Hrabiego Orłowa, Najwyżéj rozkazać raczył: mieszkającemu w gubernii Wołyńskiéj, w powiecie Kowelskim, byłemu Adwokatowi, Piotrowi *Glińskiemu*, którego za udział w Polskim buncie kazano mieć pod tajemnym policyjnym dozorem i bez pozwolenia zwierzchności do żadnych obowiązków nie przyjmować i do wyborów dworzańskich nie dopuszczać,— dozwolić wejść do służby na ogólnéj zasadzie.

—

Przy końcu zeszłego roku, Kościół Rossyjski poniósł dotkliwą stratę w osobie jednego z najdostojniejszych swoich pasterzy. Najprzewielebniejszy *Antoni*, Arcybiskup Woroneżski i Zadoński, znajomy w naszéj ojczyznie z surowéj chrześciańskiéj pobożności, tudzież z wysokich cnót pasterskich, spoczął w Bogu po krótkiéj chorobie, 20-go Grudnia.

—

Москва, 1 Января.

Г. Военный Министръ увѣдомилъ Г-на Московскаго Военнаго Генералъ-Губернатора, что Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: празднованіе семисотлѣтія Москвы отнести къ 1-му Января 1847 года, какъ къ первому дню наступающаго осьмаго столѣтія со времени историческаго значенія сей столицы, и празднованіе сіе ограничить, по случаю зимняго времени, торжественною рѣчью, молебствіемъ въ соборѣ и иллюминацію города.

1-го Января, улицы Московскія и въ особенности Красная Площадь живо изображали радостныя чувства, съ которыми Московскіе жители праздновали семисотлѣтіе первопрестольной столицы.

На Кремлевской стѣнѣ, обращенной къ Красной Площади, были начертаны и освѣщены слова:

Велій Господь и хваленъ зѣло, во градѣ Бога нашего, въ горѣ святѣй Его, Той упасетъ насъ во вѣки. (Псаломъ 47, ст. 1. 15.)

Иллюминованы были также часть Спасской и часть Никольской Башень, на которыхъ находятся Св. иконы Христа Спасителя и Чудотворца Николая. На малой башнѣ, противъ памятника гражданину Минину и Князю Пожарскому, изображено было огневыми цифрами: 1147; на другой сторонѣ площади на освѣщенномъ портикѣ Гостиннаго Двора, было написано: 1847.

По обѣ стороны памятника, на нарочно устроенныхъ обелискахъ, сіяли годы важнѣйшихъ событій отечественной исторіи. На самомъ памятникѣ, также освѣщенномъ, выставленъ былъ 1812 годъ.

Свѣтлый вензель Государя Императора, украшавшій зданіе, гдѣ помѣщается Городская Дума, былъ средоточіемъ картины.

Отъ Воскресенскихъ до Тверскихъ Воротъ, по Тверской, гдѣ богато былъ иллюминованъ домъ, занимаемый Военнымъ Генералъ-Губернаторомъ, и по близлежащимъ улицамъ, гуляло множество народа и тянулись ряды экипажей.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 9 Января.

Вдовствующая Императрица не очень здорова, и по этой причинѣ не могла быть третьяго дня на придворномъ балѣ, на коемъ находились Императоръ, Императрица и 8 эрцгерцоговъ и эрцгерцогинь. Вновь назначенный Англійскій посланникъ лордъ Понсонби, въ первый разъ показался въ публикѣ, въ богатомъ мундирѣ, который обратилъ на себя вниманіе. Французскій посланникъ гр. Флаго не былъ на балѣ.

— Говорятъ, что правительство намѣрено, на главномъ рукавѣ Дуная построить каменный мостъ, и что еще въ нынѣшнемъ году приступлено будетъ къ работамъ.

15 Января.

Его Высочество эрцгерцогъ Палатинъ (Воевода), Королевскій Намѣстникъ и Венгерскій генералъ-капитанъ (*Comes et Judex Jazygum et Cumanorum*), дядя нашего Императора, скончался въ Пестѣ 13-го с. м., въ 9 часовъ пополуночи. Императорскій Дворъ, этимъ извѣстіемъ, поверженъ въ глубокую горесть. Эрцгерцогъ Іосифъ-Антоній-Іоаннъ родился 9-го Марта 1776 года, онъ жилъ 71 годъ, а Венгерскимъ Королевскимъ Намѣстникомъ былъ слишкомъ 50 лѣтъ. Отъ перваго брака, заключеннаго съ Е. И. В. блаженныя памяти Александрою Павловною, сестрою Россійскаго Государя Императора, скончавшеюся въ 1817 году, а также отъ втораго, заключеннаго съ Ангальтскою принцессою, не оставилъ потомства; отъ третьяго же, заключеннаго съ принцессою Виртембергскою, осталось четверо дѣтей: два сына, Стефанъ и Іосифъ и двѣ дочери, Елисавета и Марія.

Франція.

Парижъ, 15 Января.

Палата депутатовъ собралась вчера въ своихъ отдѣленіяхъ, для избранія членовъ адресной коммиссіи. Пренія въ нѣкоторыхъ отдѣленіяхъ были не важны. Въ первомъ отдѣленіи Г. Гебертъ назначенъ коммиссаромъ большинствомъ 26 голосовъ противъ 11, которые поданы были въ пользу Гг. Гарнье-Паже и Го-

Moskwa, 1 stycznia.

P. Minister Wojny zawiadomił P. Moskiewskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora, że Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: obchód uroczysty siódmego stólecia istnienia Moskwy przenieść na 1-szy Stycznia 1847 roku, jako piérwszy dzień następującego ósmego wieku od czasu jak ta stolica nabyła historycznego znaczenia, i obchód ten, z powodu zimowéj pory, ograniczyć uroczystą mową, modłami w Soborze i oświeceniem miasta.

Dnia 1-go Stycznia, ulice Moskwy, a w szczególności Czerwony Plac żywo wyrażały uczucia radości, z jakiemi mieszkańcy Moskwy obchodzili siódme stólecie istnienia pierwotnéj stolicy państwa.

Na murze Kremlu, zwróconym ku Czerwonemu Placowi były napisane i oświecone słowa:

„*Wielki Pan i chwalebny bardzo w mieście Boga naszego, na górze świętéj Jego, On nas będzie rządził na wieki.*“ (Psalm 47, wiersz 1, 15).

Oświecone także były w części wieże cerkwi Zbawiciela i św. Mikołaja, na których znajdują się obrazy Chrystusa Pana i Cudotworcy Mikołaja. Na małéj wieży, naprzeciwko pomnika wzniesionego na cześć obywatela Minina i Xięcia Pożarskiego, wyrażony był ognistemi liczbami rok: 1147; na drugiéj zaś stronie placu, na oświeconéj galeryi Gościnnego Dworu, było napisano: 1847.

Po obu stronach pomnika, na umyślnie wzniesionych obeliskach, jaśniały w ogniu lata najważniejszych wypadków z historyi ojczystéj. Na samym pomniku, także oświeconym, wyrażony był rok: 1812.

Ognista cyfra Jego Cesarskiej Mości, zdobiąca gmach gdzie się mieści Ratusz, była środkowym punktem całego obrazu.

Od bramy Woskresieńskiéj do Twerskiéj, gdzie był rzęsisto oświecony dom, który zajmuje Wojenny Jenerał-Gubernator, i po przyległych ulicach, przechadzało się mnóstwo ludu i przeciągały liczne pojazdy.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Wiedeń, 9 stycznia.

Cesarzowa-matka nie najlepszego używa zdrowia z tego powodu nie mogła się znajdować zawczoraj na balu dworskim, na którym Cesarz, Cesarzowa, tudzież ośmiu Arcy-Xiążąt i Arcy-Xiężniczek obecnymi byli. Nowo-mianowany Poseł angielski, Lord Ponsonby, wystąpił poraz piérwszy publicznie i ściągnął swoim okazałym ubiorem powszechną na siebie uwagę. Poseł francuzki, Hr. Flahaut, nie znajdował się na balu.

— Mówią, że rząd postanowił wznieść na główném odnodze Dunaju most kamienny, który w bieżącym roku rozpoczęty będzie.

Dnia 15 stycznia.

J. C. W. Arcy-Xiążę Palatyn (Wojewoda), Namiestnik królewski i Jeneralny Kapitan w Węgrzech (Comes et Judex Juzygum et Cumanorum), stryj naszego Monarchy, umarł w Peszcie dnia 13 b. m. o godzinie 9 éj z rana. Dwór Cesarski wiadomością tą, z Budy tu nadeszłą, w najgłębszéj pogrążony został żałobie. Zmarły Arcy-Xiążę Józef Antoni Jan, urodził się 9 marca 1776 r., żył więc blisko lat 71, a urząd Namiestnika królewskiego w Węgrzech piastował przeszło lat 50. Z piérwszego małżeństwa, zawartego z ś. p. Alexandrą Pawłówną, Siostrą N. Cesarza Wszech Rossyi, zmarłą 1817 roku, jako też z drugiego, zawartego z Xiężniczką Anhaltską, nie pozostawił żadnego potomstwa; z trzeciego zaś związku, zawartego z Xiężniczką Wirtembergską, pozostało czworo dzieci: dwóch synów, Stefan i Józef, oraz dwie córki, Elżbieta i Marya.

Francya.

Paryż, 15 stycznia.

Izba Deputowanych zgromadziła się wczoraj w swych biurach dla mianowania Kommissyi adressowéj. Rozprawy w kilku biurach były mniéj ważne. W piérwszem biurze, P. Hebert mianowany został Kommissarzem, większością głosów 26 przeciw 11, które otrzymali PP. Garnier Pagés i Gauthier de Rumilly. W drugiem człon-

тье-де-Рюмильи. Во второмъ оппозиціонные члены, а преимущественно Г. Тьеръ, не принимали участія въ преніяхъ, и Г. Оссонвиль избранъ большинствомъ 24 голосовъ противъ 6. Въ третьемъ отдѣленіи избранъ Г. Мюре-де-Боръ, большинствомъ 20 голосовъ противъ 17, послѣ изъявленія имъ, что иностранная политика кабинета ведена была съ прозорливостію и достоинствомъ, особенно относительно испанскихъ бракосочетаній. Въ четвертомъ отдѣленіи назначенъ Г. Бюсьеръ, большинствомъ 24 голосовъ противъ 15, который также одобрялъ политику кабинета. Въ пятомъ отдѣленіи происходили пренія между Г. Беррье и министромъ просвѣщенія Г. Сальванди, относительно вопроса о воспитаніи. Министръ обѣщалъ предложить проектъ закона по сему предмету. Г. Самюа избранъ въ коммисары большинствомъ 21 голоса противъ 13, полученныхъ Г. Беррье. Въ шестомъ отдѣленіи Г. Карнъ, защищавшій кабинетную политику по испанскимъ бракосочетаніямъ, назначенъ коммисаромъ большинствомъ 28 голосовъ противъ 7, полученныхъ Г. Ластейри. Въ седмомъ отдѣленіи Г. Пейрамонъ получилъ большинство 20-ти голосовъ противъ 7, оказавшихся въ пользу Г. Бомона. Въ осьмомъ отдѣленіи избранъ Г. Вите. Девятое отдѣленіе назначило коммисаромъ Демуссо-де-Живре большинствомъ 16 голосовъ противъ 14, полученныхъ также консерватистомъ, графомъ Дежаномъ. Такимъ образомъ адресная коммисія состоитъ изъ 8 членовъ министерскихъ, и сверхъ сего Г. Карна, который нѣкоторое время не принадлежалъ къ консерватистамъ и строго держался католическихъ видовъ, которыхъ онъ считается главнымъ представителемъ въ палатѣ депутатовъ.

— Пренія въ отдѣленіяхъ палаты депутатовъ, происходившія до избранія членовъ адресной коммисіи, вполнѣ обнаружили несогласіе водворившееся между оппозиціею. Многіе члены лѣваго центра и даже лѣвой стороны, какъ-то; Мунье-де-ла-Сизеранъ, Гле-Бизоэнъ, Сенъ-Маркъ-Жирарденъ, Роже, Лербеттъ, Ластейри и другіе, явно одобряли внѣшнюю политику министерства, особенно на счетъ испанскихъ бракосочетаній, и это обстоятельство вѣроятно было причиною, что бывшіе вожди оппозиціи, Гг. Тьеръ и Одилонъ Борро заблагоразсудили удержаться отъ всякаго участія въ преніяхъ. Нѣтъ, кажется, сомнѣнія, что и друзья Г. Одиллона Барро не хотятъ дѣлать возраженій министерству относительно испанскихъ бракосочетаній. Легитимисты не касались этого вопроса; впрочемъ увѣряютъ, что они хотятъ послѣдовать примѣру членовъ лѣвой стороны. Такимъ образомъ, министерство можетъ ожидать оппозиціи по сему вопросу только со стороны Г. Тьера и крайней лѣвой стороны, если Г. Тьеръ, при такомъ положеніи дѣлъ, не сохранитъ молчанія во время дальнѣйшихъ преній. По всему вѣроятію, статья тронной рѣчи, касающаяся вопроса бракосочетаній, принята будетъ палатою значительнымъ большинствомъ.

— Новая, умѣренная оппозиція, подъ предводительствомъ Гг. Бильо и Дюфора, состоитъ уже изъ сорока слишкомъ членовъ, и составила для себя нѣкоторый родъ программы; оппозиція эта руководствуется двумя главнѣйшими мнѣніями: относительно внутренней политики требуетъ присвоенія права участвовать въ выборахъ людямъ со способностями, а относительно внѣшней политики—союза съ Германіею.

— Адресная коммисія палаты перовъ избрала одного изъ вице-президентовъ, Г. Барта, въ докладчики адреса: это избраніе имѣетъ нѣкоторое значеніе;—оно показываетъ рѣшительное расположеніе въ пользу министерства, коего Г. Бартъ безусловный защитникъ. Избраніе графа Моле въ президенты адресной коммисіи есть только почесть, оказанная этому политику, который впрочемъ, какъ извѣстно, хотя во многомъ несогласенъ съ Г. Гизо, однако относительно испанскихъ бракосочетаній, составляющихъ главный предметъ иностранной политики, одобряетъ его дѣйствія.

— Сужденія парижскихъ газетъ о тронной рѣчи нынѣ весьма различны, какъ это и всегда бывало. „Вообще, съ 1830 года, замѣчаютъ въ *Galignani's Messenger*, не было прочитано тронной рѣчи, ко орая не была бы превозносима до небесъ въ министерскихъ журналахъ и такъ же сильно охуждаема въ оппозиціонныхъ газетахъ.“ Въ *Presse* выводятъ изъ этой рѣчи, что отношенія между Франціею и Англіею находятся въ неблагопріятномъ положеніи. Въ *Constitutionnel* также замѣчаютъ, что каждое слово въ ней свидѣтельствуетъ о нарушеніи искренняго согласія.

kowie oppozycyi, mianowicie P. Thiers, wstrzymali się od wszelkich rozpraw, i P. Haussonville obrany został 24 głosami przeciw 6. Trzecie biuro mianowało P. Muret de Bort większością głosów 20 przeciw 17, po jego oświadczeniu, że polityka zagraniczna gabinetu prowadzona była z przezornością i godnością; mianowicie zaś pochwałał postępowanie gabinetu co do małżeństw hiszpańskich. W czwartém biurze mianowany został P. Bussieres 24 głosami przeciw 15, pochwalając także politykę gabinetu. W piątém biurze przyszło do rozpraw między P. Borryer i Ministrem oświecenia, P. Salvandy, względem kwestyi wychowania. Minister zapowiedział w tym przedmiocie nowy prawa. P. Samuac został Kommissarzem większością głosów 21 przeciw 13, które otrzymał P. Berryer. W szóstém biurze P Carne, broniący polityki gabinetu w małżeństwach hiszpańskich, mianowany został Kommissarzem większością głosów 28 przeciw 7, które P. Lasteyrie otrzymał. W siódmém biurze P. Peyramont otrzymał większość głosów 20 przeciw 7, danym za P. Beaumont. W ósmem biurze obrany został P. Vitet. Dziewiąte biuro mianowało P. Desmousseaux de Givré Kommissarzem większością głosów 16 przeciw 14, które Hr. Dejean, także konserwatysta, otrzymał. Tym sposobem Kommissya adressowa składa się z 8 członków ministeryalnych, a prócz nich z P. Carne, który przez niejaki czas odróżniał się od konserwatystów i hołduje ściśle katolickim widokom, których głównym reprezentantem jest w Izbie Deputowanych.

— Rozprawy w biurach Izby Deputowanych, przed mianowaniem członków Kommissyi adressowéj, objawiły wyraźnie rozdwojenie zaszłe w oppozycyi. Wielu członków dotychczasowego lewego środka, a nawet lewéj strony, jak Mounier de la Sizeranne, Glais Bizoin, St. Marc Girardin, Roger, Lherbette, Lasteyrie i inni, pochwalali politykę zagraniczną ministerstwa, mianowicie co do małżeństw hiszpańskich, i zapewne ta okoliczność była powodem, że dotychczasowi przewodnicy oppozycyi, panowie Thiers i Barrot, wstrzymali się od wszelkich rozpraw. Z resztą zdaje się niewątpliwém, że i przyjaciele P. Barrot nie oświadczą się przeciw małżeństwom hiszpańskim. Legitymiści nie tknęli wcale téj kwestyi, ale jak zapewniają właśnie, pójdą za przykładem członków lewéj strony. Ministerstwo doznałoby zatém oppozycyi tylko ze strony P. Thiers i skrajnéj lewéj strony, jeżeli P. Thiers, przy takim stanie rzeczy, i w samych rozprawach nie zachowa milczenia Według wszelkiego podobieństwa, paragraf mowy tronowéj, dotyczący kwestyi małżeństw, przejdzie znaczną większością w Izbie.

— Nowa, umiarkowana oppozycya, pod przewodnictwem P. Billault i Dufaure, liczy już cztérdziestu kilku członków, i ułożyła dla siebie pewny rodzaj programu. Dwa jego główne punkta są: co do polityki wewnętrznéj—udzielenie prawa wyborów tak nazwanym zdolnościom; a co do polityki zewnętrznéj— związek z Niemcami.

— Kommissya adressowa Izby Parów obrała jednego z Wice-Prezydentów, P. Barthe, sprawozdawcą adressu. To mianowanie ma pewne znaczenie; dowodzi bowiem stanowczo przychylnego usposobienia dla ministerstwa, którego P. Barthe jest bezwarunkowym obrońcą. Wybór Hrabiego Molé na Prezesa Kommissyi adresowéj, jest raczéj prostą oznaką czci, objawionéj temu politykowi, który z resztą, lubo, jak wiadomo, w nie jednym punkcie różni się zdaniem od P. Guizota, jednak w małżeństwach hiszpańskich, które są głównym przedmiotem zagranicznéj polityki, jego postępowanie pochwala.

— Zdania Paryzkich gazet o mowie tronowéj są tą razą, jak i zawsze, nader rozmaite. „W ogólności od r. 1830, czyni uwagę *Galignani's Messenger*, nie czytano nigdy żadnéj mowy tronowéj, któréjby dzienniki ministeryalne nie wynosiły pod niebiosa, a przeciwnie nie potępiały oppozycyjne gazety. W *Presse* wyprowadzają z téj mowy wniosek, że stosunki między Francyą i Anglią znajdują się w przykrém położeniu. W *Constitutionnel* także czynią uwagę, że każdy wyraz świadczy o zerwaniu dobrego porozumienia.

— Товарищъ статсъ-секретаря министерства внутреннихъ дѣлъ отправилъ къ префектамъ циркуляръ съ извѣщеніемъ, что испанскіе выходцы, принадлежащіе къ карлистской партіи, изъяты изъ обнародованной въ прошедшемъ Октябрѣ общей амнистіи, и что за тѣмъ префекты не должны снабжать ихъ паспортами для обратнаго слѣдованія въ Испанію, а тѣхъ, кои уже получили таковые, должны задерживать.

— Говорятъ, что съ острова Отаити получено донесеніе, что Королева Помаре изъявила желаніе возвратиться на этотъ островъ и признать протекторство Франціи. На сей конецъ посланъ былъ въ Раятаю военный бригъ, для перевезенія Королевы Помаре въ Папеити. Хотя еще не послѣдовало до сихъ поръ окончательнаго договора, однако можно ожидать, что Королева Помаре признаетъ надъ собою протекторство Франціи.

— Въ *Constitutionnel* напечатано: Владѣтель острова Отаити, получившій недавно крестъ почетнаго легіона, лично занимается мытьемъ бѣлья французскихъ офицеровъ, получая за то по 5 фр. за дюжину; за мыло платится особо; а за пропажу онъ не ручается.

16 *Января.*

Адресная коммисія палаты перовъ окончила вчера возложенное на нее порученіе, и, какъ полагать можно, представитъ послѣ завтра палатѣ свой проектъ. Палата перовъ немедленно займется разсмотрѣніемъ этого проекта.

— Хранитель печати, министръ юстиціи и духовныхъ дѣлъ, г-нъ Мартенъ-дю-Норъ, уволенъ въ безсрочный отпускъ, для возстановленія своего здоровья; въ отсутствіе его будетъ управлять означеннымъ министерствомъ, министръ публичныхъ работъ г-нъ Дюмонъ.

— Министръ финансовъ сообщилъ палатѣ депутатовъ, что въ 1846 г. на удовлетвореніе государственныхъ расходовъ недостало 79,000,000 фр. Въ *Journal des Débats*, по этому случаю замѣчаютъ, что этотъ недостатокъ должно отнести къ безпрерывнымъ дождямъ, и что Франція успѣетъ выйти изъ того невыгоднаго положенія.

— Французскій посланникъ при Неаполитанскомъ дворѣ, герцогъ Монтебелло и Французскій уполномоченный при Германскомъ союзѣ, маркизъ Шаслу-Лоба, прибыли въ Парижъ, съ тою цѣлію чтобы находиться на засѣданіяхъ палаты депутатовъ, коей они состоятъ членами.

— Говорятъ, что въ Королевскомъ замкѣ имѣетъ быть собраніе семейнаго совѣта, для предоставленія герцогинѣ Монпансьерской права продать свои имѣнія въ Испаніи.

— Въ *Constitutionnel* утверждаютъ, что Абд-эль-Кадеръ хотѣлъ было войти въ переговоры съ Французскими начальниками; но сіи послѣдніе не хотѣли принять его посланниковъ, почитая его мятежникомъ.

17 *Января.*

Предсѣдатель адресной коммисіи палаты перовъ, гр. Моле, имѣлъ вчера продолжительную аудіенцію у Короля.

— Сегодня было второе засѣданіе адресной коммисіи палаты депутатовъ, на коемъ объяснялись: маршалъ Сультъ, Г. Гизо, адмиралъ Мако и военный министръ генералъ *St. Yon.* Г-нъ Гизо представилъ требуемыя объясненія касательно внѣшней политики. Въ Понедѣльникъ будетъ третье засѣданіе, на коемъ прочіе министры будутъ по-очереди говорить рѣчи. Полагаютъ, что коммисія изберетъ своимъ докладчикомъ г-на Гебера.

— Въ англійскихъ и французскихъ журналахъ писали, что лордъ Пальмерстонъ настоятельно требовалъ, чтобы герцогиня Монпансье отреклась для своихъ потомковъ отъ правъ на Испанскій престолъ. Но въ представленныхъ г-мъ Гизо бумагахъ вовсе объ этомъ не упоминается.

— Въ г. Реннѣ произошли большія безпокойства, въ тамошнемъ портѣ былъ разграбленъ хлѣбъ. Порядокъ былъ, къ сча тію, возстановленъ наконецъ содѣйствіемъ національной гвардіи, линѣйнаго войска и начальствъ. — Подобныя смуты произошли также во многихъ общинахъ, находящихся въ окрестностяхъ Ренна. Въ деревнѣ Амандли, бунтовщики дѣйствовали такъ дерзко, что принуждены были стрѣлять по нимъ, предваривъ ихъ сначала. Одинъ крестьянинъ былъ убитъ.

— Podsekretarz stanu ministerstwa spraw wewnętrznych, wydał do Prefektów okolnik, zawiadamiający ich, iż wychodźcy hiszpańscy, należący do stronnictwa Karlistów, wyjęci są z pod udzielonéj w przeszłym Październiku amnestyi ogólnéj, i że przeto Prefekci nie mają im udzielać paszportów na powrót do Hiszpanii, a tych, którzy już otrzymali takowe, zatrzymywać powinni.

— Mówią, że nadeszła wiadomość z Otahiti, iż Królowa Pomareh wynurzyła chęć powrócenia na pomienioną wyspę i przyjęcia protektoratu francuzkiego, i że już miano wysłać do Rajatai bryg wojenny dla przewiezienia ztamtąd Królowéj do Papeiti. Wprawdzie układy w tym przedmiocie nie są jeszcze doprowadzone do skutku: spodziewać się jednak należy, że Królowa Pomareh uzna protektorat Francyi.

— *Constitutionnel* donosi, iż Królik wyspy Otahiti, który otrzymał niedawno krzyż Legii Honorowéj, trudni się sam praniem bielizny oficerów francuzkich, biorąc po 5 fr. od tuzina; mydło płaci się osobno; za szkodę się nie ręczy.

Dnia 16 *stycznia.*

Kommissya adressowa Izby Parów ukończyła wczoraj swoję pracę i, jak wnioskować można, odczyta Izbie pojutrze swoje sprawozdanie Parowie zajmą się natychmiast rozprawami nad adressem.

— Wielki pieczętarz, Minister sprawiedliwości i wyznań, P. Martin du Nord, otrzymał nieograniczony urlop dla poratowania zdrowia. Ministerstwem jego przez ten czas zarządzać będzie P. Dumon, Minister robót publicznych.

— Minister skarbu zawiadomił Izbę Deputowanych, że w r. 1846 skarb poniósł niedobór 79 milionów fr. *Journal des Débats* czyni z powodu tego uwagę, że pomienione nieszczęście można tylko przypisać ciągłym słotom, i że Francya zdoła wyjść wkrótce z tego przykrego położenia.

— Poseł francuzki przy dworze Neapolitańskim, Xiążę Montebello, tudzież francuzki pełnomocnik przy związku Niemieckim, Margrabia Chasseloup Laubat, zjechali do Paryża, w celu znajdowania się na obradach Izby Deputowanych, któréj są członkami.

— Mówią, że niebawem zwołana będzie w zamku rada familijna, w celu udzielenia Xiężnie Montpensier upoważnienia do sprzedania dóbr w Hiszpanii.

— *Constitutionnel* zapewnia, że Abd-el-Kader chciał wejść w układy z władzami francuzkiemi, lecz że te nie chciały przyjąć jego posłanników, uważając Emira za buntownika.

Dnia 17 *stycznia.*

Wczoraj, Hr Molé, Prezes kommissyi adressowéj Izby Parów, miał długie u Króla posłuchanie.

— Kommissya adressowa Izby Deputowanych odbywała dzisiaj drugie swe posiedzenie, na którém wysłuchała Marszałka Soult, P. Guizot, Admirała Mackau i Ministra wojny, Jenerała St. Yon. P. Guizot dawał jéj żądane objaśnienia co do polityki zagranicznéj. Trzecie posiedzenie odbędzie się w Poniedziałek, na którém inni Ministrowie z kolei wysłuchani będą. Sądzą, że kommissya obierze swoim sprawozdawcą P. Hebert.

— Dzienniki francuzkie i angielskie głosiły dawniéj, że Lord Palmerston nalegał usilnie, by Xiężna Montpensier zrzekła się za siebie i za swoich następców wszelkich praw do hiszpańskiego tronu; atoli w złożonych Izbom przez P. Guizot papierach, niema najmniejszéj o tém żądaniu wzmianki.

— Wielkie zaburzenia wynikły w mieście Rennes, przyczém znajdujące się w tameczným porcie magazyny zboża zostały przez lud zrabowane. Porządek został dopiéro przywrócony za spółdziałaniem gwardyi narodowéj, wojska liniowego i miejscowéj zwierzchności. Podobne niespokojności zaszły także w wielu gminach w okolicach Rennes. We wsi Amanli, buntownicy poczynali sobie tak śmiało, że musiano dać do nich ognia, po uprzedniém jednakże ostrzeżeniu. Jeden wieśniak poległ od wystrzału.

Англія

Лондонъ, 10 *Января*.

Чѣмъ ближе подходитъ время открытія парламентскихъ засѣданій, тѣмъ болѣе предаются догадкамъ насчетъ вѣроятнаго положенія партій относительно къ министерству. Кто станетъ предводить первыми рядами оппозиціи — сэръ Р. Пиль или лордъ Дж. Бентинкъ? Соединятся ли приверженцы Пиля съ защитниками охранной системы или не соединятся? Эти и подобные имъ вопросы преимущественно составляютъ теперь предметъ политическихъ разсужденій. По слухамъ, лордъ Линконъ, подъ руководствомъ сэръ Р. Пиля и при содѣйствіи защитниковъ охранной системы, станетъ управлять оппозиціею противъ министерской политики въ Ирландіи. Лордъ Станли, напротивъ, самъ принялъ начальство надъ партіею, которая будетъ противиться всѣмъ мѣрамъ прочихъ государственныхъ людей. Но, въ то же время, между вигами замѣтно не больше единства, какъ и между торисами. Виги дѣлятся на двѣ главныя партіи: либераловъ, держащихъ сторону вполнѣ-свободной торговли, и защитниковъ исключительныхъ интересовъ земледѣлія, — людей, которые суть приверженцы охранной системы, если не по имени, то по образу мыслей. Наконецъ, при совершенномъ разъединеніи между консерваторами, кажется довольно вѣроятнымъ, что и въ господствующей теперь партіи произойдетъ разрывъ, который можетъ быть устраненъ только общимъ выборомъ. Партіи распались, но основныя правила остаются, и нельзя напередъ сказать, какой новый видъ дадутъ эти правила партіямъ. Ясно лишь одно: никакой вопль партіи не будетъ больше имѣть дѣйствія, и народъ, готовящійся къ этой эпохѣ, рѣшитъ самъ, по какимъ правиламъ должно быть управляемо впредь государство.

— Въ *Globe* сообщаютъ слѣдующее письмо изъ Дублина, отъ 2-го числа: „Съ каждымъ днемъ положеніе Ирландіи возбуждаетъ новыя опасенія. Бѣдствіе распространяется и образуется система почти всеобщаго грабительства, такъ что въ нѣкоторыхъ округахъ арендаторы принуждены проводитъ ночи на ногахъ, чтобы защитить остатокъ своего достоянія, и наблюдать за безопасностію своихъ полей, засѣянныхъ рѣпою. Всѣ богадѣльни (*poor houses*) исключая Кестльбарской, наполнены чрезмѣрнымъ числомъ бѣдныхъ. Администраторы, желая остановить успѣхи голода, раздаютъ помощь внѣ этихъ заведеній и подвергаются осужденіямъ госпитальныхъ коммиссаровъ, которые, слѣпо придерживаясь закона, хотѣли бы ограничить эту помощь внутренностію богадѣлень. Близъ Килькеннійской богадѣльни произошелъ бунтъ, который принудилъ начальство просить присылки значительнаго полицейскаго отряда для защиты не только богоугоднаго заведенія, но и цѣлаго города. Эти ужасы еще увеличиваются въ слѣдствіе приготовленій, дѣлаемыхъ въ нѣкоторыхъ графствахъ, для отнятія земли у арендаторовъ, просрочившихъ въ уплатѣ должныхъ ими суммъ.“

— Въ Сити образовалось общество изъ всѣхъ оттѣнковъ общественнаго мнѣнія съ тою цѣлію, чтобы собирать добровольныя приношенія для несчастныхъ жителей Шотландіи и Ирландіи. Вдовствующая Королева прислала 1,000 ф. ст. этому обществу, которое собрало уже 25,000, и вскорѣ отправляетъ въ Ирландію пароходъ съ жизненными припасами, одеждою, бѣльемъ и другими предметами.

— Большая часть англійскихъ журналовъ говоритъ въ пользу перевозки индійской почты чрезъ Тріэстъ. Послѣдняя доставка этой почты чрезъ Германію значительно предупредила такую же почту, шедшую чрезъ Францію, не смотря на то, что съ нею встрѣчались самыя неблагопріятныя обстоятельства.

— Въ высшемъ обществѣ все вниманіе обращено на непріятный случай, происшедшій въ семействѣ лорда Джона Росселя. На сихъ дняхъ, сынъ богатаго банкира, 21 года, Г. Друмонъ, племянникъ лорда Аукленда, увезъ падчерицу перваго министра; но его задержали на пути во Францію; впрочемъ лордъ Джонъ Россель далъ свое согласіе на этотъ бракъ, который будетъ совершенъ на сихъ дняхъ.

— По извѣстіямъ съ мыса Доброй Надежды отъ 7 Ноября, Кафры безусловно покорились губернатору, который постановилъ поселить ихъ между Кейскамою и Рыбною рѣкою, но зная что Кафры склонны къ нарушенію договоровъ, (какъ это случилось въ 1836 году, немедленно по заключеніи мира), постановилъ

Anglia.

Londyn, 10 *stycznia*.

Im bardziéj zbliża się czas otwarcia parlamentarnych posiedzeń, tém więcéj wszyscy gubią się w domysłach o przyszłem stanowisku stronnictw względem gabinetu. Kto stanie na czele oppozycyi — Sir Robert Peel, czy Lord John Bentinck? Połączą się czy nie połączą stronnicy Peela z obrońcami protekcyjnego systematu? Te i tym podobne pytania stanowią obecnie jedyny przedmiot politycznych dociekań. Podług krążącéj wieści, Lord Lincoln, pod przewodnictwem Sir R. Peela, i przy spółdziałaniu protekcyonistów, będzie kierował oppozycyą przeciwko ministeryalnéj polityce w Irlandyi; Lord zaś Stanley, sam objął dowództwo nad stronnictwem, które zamierza przeciwić się wszełkim środkom przez innych mężów stanu podawanym. Ale obok tego, między Wigami nie więcéj daje się postrzegać jedności jak i pomiędzy Torysami. Wigowie dzielą się na dwa główne stronnictwa: na liberalistów, trzymających stronę ścisłe wolnego handlu, i na obrońców wyłącznych interessów rolnictwa, — i przeto, jeśli nie z nazwiska to przynajmniéj ze sposobu myślenia, będących stronnikami ochronnego systematu. Nakoniec, przy zupełnéj niezgodzie między konserwatystami, zdaje się rzeczą dosyć prawdopodobną, że i w panującém dzisiaj stronnictwie nastąpi rozdwojenie, które może być tylko wstrzymane przez ogólne wybory. Stronnictwa się rozpadły, ale zasady zostają zawsze te same, i nie można z góry powiedzieć, jaką nową postać na przyszłość nadadzą tymże stronnictwom. To jedno tylko jest pewném, że żadne stronnicze wrzaski nie będą już miały przewagi, a naród, który się do téj epoki sposobi, rozstrzygać będzie sam, podług jakich prawideł kraj ma być nadal rządzony.

— *Globe* umieścił następujący list z Dublina, pod d. 2-m stycznia: „Z dnia na dzień stan Irlandyi wzbudza coraz większą obawę. Klęską głodu szerzy się gwałtownie, i organizuje się systemat prawie powszechnéj łupieży, tak dalece, iż w niektórych okręgach, dzierżawcy muszą przepędzać nocy pod bronią, aby ochronić resztę swojéj własności i czuwać nad bezpieczeństwem swych pól zasianych rzepą. Wszystkie domy ubogich, przepełnione są nadzwyczajną ilością żebraków. Administratorowie, chcąc wstrzymać okropne skutki głodu, udzielają pomocy nawet po za ich obrębem, przez co narażają się na naganą komissarzy szpitalnych, którzy ślepo trzymając się prawa, chcieliby zamknąć tę pomoc w obrębie samych zakładów. Niedaleko szpitalu w Kilkenny wybuchnął bunt, który zmusił zwierzchność prosić o przysłanie znacznego policyjnego oddziału, dla obrony nie tylko tego dobroczynnego zakładu, ale też i całego miasta. Okropności te powiększają się jeszcze w skutek przygotowań, czynionych w niektórych hrabstwach, dla odebrania gruntów dzierżawcom, którzy nie zapłacili w terminie należnéj właścicielom arendy.“

— W City, zawiązało się towarzystwo złożone ze wszystkich odcieni opinii publicznéj, mające na celu zbieranie składek dla nieszczęśliwych mieszkańców Szkocyi i Irlandyi. Królowa Wdowa przesłała 1,000 funt. szter., rzeczonemu towarzystwu, które już 25,000 funtów posiada, i niebawem wyszle do Irlandyi parostatek z żywnością, sukniami, bielizną i innemi przedmiotami.

— Okazuje się, że większa część dzienników angielskich zaczyna się oświadczać za przewożeniem poczty Indyjskiéj drogą przez Tryest. Ostatni bieg téj poczty przez Niemcy, uprzedził o wiele bieg przez Francyą, chociaż towarzyszyły mu najniepomyślniejsze okoliczności.

— Wyższe towarzystwa zajmują się obecnie niemiłym wypadkiem, który dotknął dom Lorda John Russel. Przed kilku dniami, 21-letni P. Drummond, syn bogatego bankiera, a siostrzeniec Lorda Auckland, wykradł pasierbicę piérwszego Ministra. Zbiegów ujęto na gościńcu do Francyi wiodącym, poczém Lord John Russel udzielił oblubieńcom pozwolenie zawarcia małżeństwa, które się za kilka dni odbędzie.

— Według doniesień z przylądka Dobréj Nadziei, z dnia 7 go listopada, Kafrowie poddali się bezwarunkowo Gubernatorowi, który postanowił osiedlić ich między Keiskamą a Rzeką Rybną; pamiętając jednak, że Kafrowie skorzy są do zrywania układów, jakto w roku 1836 zaraz po zawarciu pokoju uczynili, postawił zgromadzić

сосредоточить значительныя военныя силы въ Блокъ Дрифтѣ, чтобы быть въ готовности на всякій случай.

— Нынѣ господствуетъ большая смертность въ Лондонѣ; на прошедшей недѣлѣ скончалось 1,510 чел., то есть 492-мя болѣе противъ соотвѣтствующей недѣли минувшаго года.

12 Января.

Третьяго дня было опять засѣданіе кабинета, продолжавшееся нѣсколько часовъ.

— Третьяго дня собрались въ Дублинѣ Ирландскіе перы, члены парламента и помѣстные владѣльцы, для совѣщанія по поводу бѣдственнаго положенія края. Предсѣдателемъ избранъ маркизъ Ормондъ. Г. Георгъ Гаммильтонъ предлагалъ учредить такъ называемую Ирландскую партію, съ тѣмъ, чтобы она дѣятельно поддерживала въ парламентѣ Ирландскія дѣла. О'Коннель ревностно поддерживалъ это предложеніе, утверждая, что онъ, безъ разбора политическихъ и религіозныхъ мнѣній, будетъ содѣйствовать этой партіи. Засимъ внесены были различные проекты, какъ для доставленія народу работы, такъ и для снабженія его до будущей жатвы продовольствіемъ. Собраніе единогласно утвердило, соотвѣтственныя для сего, проекты.

— Теперь печатаютъ оффиціальную переписку, касательно брачныхъ союзовъ Испанской Королевской фамиліи, представленную французскимъ палатамъ г-мъ Гизо. Документы сіи не были извѣстны въ Англіи.

— Лордъ Пальмерстонъ отвѣчалъ на прошеніе, поданное купеческимъ сословіемъ объ охраненіи торговли въ Ла-Платѣ, что обще съ французскимъ кабинетомъ онъ войдетъ въ переговоры съ тамошнимъ правительствомъ.

— Адмиралтейство оказываетъ правительству дѣятельное пособіе въ доставленіи транспортныхъ судовъ, для перевозки жизненныхъ припасовъ въ Шотландію и Ирландію. Кромѣ того употреблены на сей конецъ всѣ казенные пароходы, находящіеся въ гаваняхъ.

— 14-го Ноября м. г., въ Нью-Іоркѣ скончался нѣкто Г. Астаръ, который вышелъ изъ своего отечества, съ береговъ Рейна, какъ сынъ нищаго, торгующій зажигательными спичками, и оставилъ послѣ себя 40 милліоновъ долларовъ.

Турція.

Константинополь, 23 Декабря.

Третьяго дня турки праздновали 1263 годъ эгиры; по сему случаю государственные сановники отправились, по обыкновенію, къ Султану, для принесенія ему поздравленій.

— Во Франкфуртской газетѣ сообщаютъ слѣдующее частное письмо изъ Константинополя, отъ 9-го Декабря: „Турецко-Персидскій споръ продолжаетъ занимать дипломатовъ и Диванъ; въ послѣднее время происходили по этому вопросу необыкновенно дѣятельныя сношенія. Персидскій Министръ имѣлъ на сихъ дняхъ продолжительное совѣщаніе съ Великимъ Визиремъ; и представители Англіи и Россіи вошли съ представленіями къ Министру Иностранныхъ Дѣлъ касательно этого спора, но до сихъ поръ вопросъ не подвигается впередъ, и кажется, должно будетъ еще долго ожидать его рѣшенія. Военныя приготовленія Персидскаго кабинета возбудили здѣсь безпокойства, и подали поводъ къ объясненіямъ между Персидскою миссіею и Диваномъ; но цѣль этой экспедиціи еще покрыта тайною. Персидскій Министръ отвѣчалъ, что онъ не имѣетъ точныхъ свѣдѣній въ семъ отношеніи. Это возбуждаетъ множество предположеній, но преобладающее мнѣніе состоитъ въ томъ, что Тегеранской кабинетъ, наскучивъ безплодностью переговоровъ и убѣжденный въ невозможности прекратить такое положеніе дѣлъ дружелюбнымъ образомъ, намѣренъ прибѣгнуть къ крайнимъ средствамъ, или хочетъ, по крайней мѣрѣ, заставить думать о такой рѣшимости. Другіе полагаютъ, что эта экспедиція будетъ направлена противъ Хивы или Герата, но кажется ни то ни другое изъ этихъ предположеній не имѣетъ основанія. Впрочемъ, эти сомнѣнія должны вскорѣ объясниться. Какъ бы то ни было, мы не предвидимъ вскорѣ искренняго и прочнаго возстановленія дружественныхъ отношеній между двумя правительствами, Султана и Шаха.

— Письмо изъ Константинополя отъ 12 Декабря, напечатанное въ журналѣ *Standard*, упоминаетъ о за-

znaczne siły wojenne w Block Drift, aby być w gotowości na każdy wypadek.

— W téj chwili panuje wielka śmiertelność w Londynie. W upłynionym z d. 2 stycznia tygodniu umarło 1,510 osób, to jest o 442 więcéj, niż w odpowiednim tygodniu roku zeszłego.

Dnia 12 stycznia.

Onegdaj odbywała się znowu kilkogodzinna rada gabinetowa.

— W Dublinie zgromadzili się onegdaj Parowie Irlandzcy, członkowie parlamentu i właściciele ziemscy, w celu naradzenia się nad smutném położeniem kraju. Obrano Prezesem Margrabiego Ormond, dziedzicznego stolnika Irlandyi. P. Jerzy Hamilton proponował utworzyć tak zwane stronnictwo Irlandzkie, któreby w parlamencie popierało usilnie interessa tego kraju. Poparł żywo ten projekt O'Connell, oświadczając, że bez względu na opinie, tak polityczne, jako też i religijne, stronnictwu rzeczonemu pomocy udzielać będzie. Następnie wnoszono rozmaite inne projekta, już to mające na celu zapewnić ludowi zatrudnienie, już zaopatrzyć go aż do przyszłych żniw w żywność. Zgromadzenie uchwaliło jednomyślnie wszystkie te wnioski.

— Prassa angielska zajmuje się obecnie korrespondencyą urzędową co do małżeństw hiszpańskich, złożoną przez P. Guizot Izbom francuzkim. Dokumenta pomienione nie były znane w Anglii.

— Lord Palmerston odpowiedział na podaną przez kupców prośbę o zabezpieczenie handlu w La Plata, że spólnie z rządem francuzkim zajmuje się układami z rządem tamtejszym.

— Admiralicya rozwija jak-największą czynność i sprężystość, w celu dostarczenia rządowi statków do przewozu żywności do Szkocyi i Irlandyi. Rząd użył już na ten cel wszystkich swoich parostatków, w portach stojących.

— Dnia 14 listopada r. z. umarł w Nowym-Yorku niejaki P. Astar, który wyszedł z ojczyzny, z nad Renu jako dziecko żebrackie, handlujący zapałkami, a zostawił przy śmierci 40 milionów dollarów majątku.

Turcya.

Konstantynopol 23 grudnia.

Onegdaj Turcy rozpoczęli rok 1263 Hegiry. Z tego powodu Wielcy Dygnitarze państwa udali się według zwyczaju do Sułtana, dla złożenia mu uszanowania.

— *Journal de Francfort* umieszcza następny prywatny list z Konstantynopola, pod d. 9 grudnia: „Turecko-perski spór nie przestaje zatrudniać dyplomatów i Dywan. W ostatnich czasach odbywały się z tego powodu nader czynne konferencye. Minister perski miał onegdaj długą naradę z Wielkim Wezyrem, a Reprezentanci Anglii i Rossyi udali się ze swemi przełożeniami do Ministra spraw zagranicznych. Mimo to wszystko, kwestya ta ani o jeden krok dotąd nie postąpiła daléj, i wszystko zdaje się wróżyć, że długo jeszcze oczekiwać potrzeba, nim się da ostatecznie załatwić. Wojenne przygotowania gabinetu perskiego obudziły tu wielką niespokojność i dały powód do wzajemnych tłumaczeń między poselstwem perskiém a Dywanem. Dotąd wszakże głęboka tajemnica osłania cel téj wyprawy. Minister perski odpowiedział, że niema w tym względzie żadnych pewnych wiadomości. Odpowiedź ta dała powód do wielu domysłów; powszechniejsze jednakże jest zdanie, że gabinet Teherański, znudzony niepowodzeniem długo ciągnących się układów, tudzież przekonany o niepodobieństwie załatwienia nieporozumień w sposób przyjacielski, postanowił uciec się do środków stanowczych, a przynajmniej dać do zrozumienia Turcyi, że nie jest od tego dalekim. Inni utrzymują, że ta wyprawa głównie jest wymierzoną przeciw Chiwie albo Heratowi, ale zdaje się, że oba te domniemania nie mają żadnéj zasady. Z resztą wątpliwości te muszą się wkrótce wyjaśnić. Bądź co bądź nie sądzimy jednakże, aby rychło i szczerze mogły być przywrócone przyjacielskie stosunki między dwoma rządami Sułtana i Szacha."

— Korrespondencya dz. *Standard*, datowana z Konstantynopola pod d. 12 grudnia, wspomina o posiedzeniu Mini-

сѣданій, на коемъ присутствовали: Россійскій, Англійскій, Австрійскій и Бельгійскій посланники. Говорили, что совѣщаніе это касалось реформы, которая имѣетъ быть вскорѣ введена въ таможенные законы Турціи. Султанъ пользуясь спокойствіемъ, господствующимъ во всей имперіи предполагаетъ предпринять еще нѣсколько другихъ реформъ. Между прочимъ въ оффиціальной газетѣ сообщаютъ о скоромъ преобразованіи столичной полиціи.

30 Декабря.

21-го с. м., Хозревъ-Паша оставилъ должность Сераскира, а Саидъ-Паша, который былъ женатъ на покойной султанской сестрѣ, вступилъ въ оную. Осьмидесятилѣтній Хозревъ несоотвѣтствовалъ уже обязанностямъ своей должности. Память его ослабѣла до того, что по утру едва могъ припоминать то, что говорилъ и дѣлалъ въ предшествовавшій вечеръ. Не смотря на сіе оставленіе должности, онъ пользуется благосклонностію Султана, который дозволилъ ему удержать за собою мѣсто въ большомъ и маломъ министерскомъ совѣтѣ. Саидъ-Паша былъ уже разъ Сераскиромъ, потомъ министромъ торговли и наконецъ членомъ большаго государственнаго совѣта.

— Боснійскій губернаторъ Халиль-Кіамиль-Паша, получилъ въ подарокъ отъ Султана золотую табакерку, съ вензелемъ осыпаннымъ бриллiантами, въ награду за твердость и неустрашимость, во время бывшихъ тамъ смятеній.

— Діарбекирскій губернаторъ, Езефъ-Паша, назначенъ Ерзерумскимъ губернаторомъ, на мѣсто убитаго Багри-Паши.

— Въ *Morning Chronicle* напечатано: Для пополненія системы сосредоточенія, принятой Султаномъ, и въ слѣдствіе коей многіе независимые Паши удалены одни за другими, Его Высочество занимается нынѣ введеніемъ рѣшительной реформы по духовному вѣдомству оттоманской имперіи; имѣя въ виду разныя затрудненія, соединенныя съ такою реформою, Султанъ проложилъ себѣ къ сему путь, назначеніемъ въ начальники духовенства мужа заслуженнаго и пользующагося общимъ довѣріемъ всѣхъ классовъ народа. Арифъ-Гіеметъ-Бей, новый Шеихъ-эль-islamъ, считается самымъ опытнымъ знатокомъ азіатской словесности. Сверхъ сего онъ извѣстенъ какъ просвѣщенный и усердный приверженецъ благоразумныхъ реформъ. Аримъ-Гіеметъ-Бей получилъ сей высокій санъ начальника исповѣданій по представленію Великаго Визиря, Решида-Паши.

Молдавія.

Бухарестъ, 15 Докабря.

Третьяго дня происходило здѣсь открытіе засѣданій туземныхъ штатовъ. Послѣ торжественной Литургіи, на которой находились всѣ депутаты и министры вмѣстѣ съ духовенствомъ, собраніе отправилось, въ предшествіи своего Митрополита, въ качествѣ предсѣдателя, въ залы засѣданій, куда прибылъ также вскорѣ владѣтельный князь, который, возсѣвъ на престолъ, открылъ засѣданіе-тронною рѣчью. Послѣ удаленія изъ залы Его Княжескаго Высочества, когда хотѣли приступить къ избранію коммисіи, долженствующей наблюдать за исполненіемъ повелѣній Князя, статсъ-секретарь объявилъ, что по повелѣнію правительства отнынѣ засѣданія штатовъ будутъ происходить при запертныхъ дверяхъ, и что публикѣ воспрещенъ входъ.

Египетъ.

Александрія, 21 Декабря.

Вице-Король выѣхалъ въ Нижній Египетъ, и въ концѣ этого мѣсяца восвратится въ Каиръ. Дружественный пріемъ, оказанный сыну его, Ибрагиму-Пашѣ, во время путешествія его во Францію, со стороны Короля и Французской націи, произвелъ больщое вліяніе на Мегмеда-Али; этотъ маститый старецъ намѣренъ самъ посѣтить Францію, и будущею весною отправится чрезъ Марсель въ Парижъ.

— Вторый сынъ Короля Шведскаго, принцъ Оскаръ, прибылъ сюда сегодня, съ флотиліею, состоящею изъ одного фрегата и одного брига, изъ Аѳинъ, и былъ встрѣченъ съ должными почестями и искреннимъ радушіемъ. Чрезъ нѣсколько дней, Его Высочество намѣренъ отправиться въ Верхній Египетъ.

---

strów, na którém byli obecni Posłowie: Anglii, Austryi, Rossyi i Belgii. Mówiono, że ta konferencya ściągała się do reformy, która wkrótce ma być zaprowadzona względem praw celnych w Turcyi. Sułtan korzystając ze spokojności, jaka panuje w całém państwie, zamierza jeszcze kilka innych reform. Między innemi, gazeta urzędowa donosi o blizkiém urządzeniu nowego systemu policyi w stolicy.

Dnia 30 grudnia.

Dnia 21 b. m. Chozrew-Basza wystąpił z urzędu Serioskiera, a Said-Basza, który miał zmarłą siostrę Sułtana za żonę, objął po nim tę posadę. 81-letni Chozrew nie odpowiadał już obowiązkom urzędowania swego. Pamięć jego tak dalece osłabła, że z rana zaledwie mógł sobie przypomnieć co sam mówił i zalecił poprzedniego wieczora. Posiada on, pomimo swego wystąpienia, zupełną przychylność Sułtana, który dozwolił mu zatrzymać miejsce w wielkiéj i małéj radzie ministeryalnéj. Said-Basza był już raz Seriaskierem, późniéj Ministrem handlu, a w końcu członkiem wielkiéj Rady Państwa.

— Chalil-Kiamil-Basza, Gubernator Bosnii, otrzymał od Sułtana tabakierę z jego cyfrą, bogato wysadzaną brylantami, w nagrodę za sprężyste i odważne postępowanie podczas ostatnich w téj prowincyi zamieszek.

— Gubernator Diarbekiru, Jezet Basza, mianowany został Gubernatorem Erzerumu, w miejsce zastrzelonego Bahri-Baszy.

— W *Morning-Chronicle* czytamy: Dla uzupełnienia systemu centralizacyi, przyjętego przez Sułtana, i w skutku którego wielu niezawisłych Baszów zostało kolejno usuniętych, Jego Wysokość zajmuje się teraz zaprowadzeniem stanowczéj reformy w stanie duchowieństwa ottomańskiego. Zważając jednak różne trudności połączone z podobną reformą, Sułtan utorował sobie ku temu drogę, stawiając na czele hierarchii duchownéj męża pełnego zasług i posiadającego powszechne zaufanie we wszystkich klassach narodu. Arif Hiemet-Bej, nowy Szeik-el-islam, uważany jest za najbieglejszego w literaturze azyatyckiéj. Znany on jest nadto jako oświecony i gorliwy stronnik rozsądnych reform. Arif-Hiemet-Bej otrzymał ten najwyższy w duchowieństwie urząd, na przedstawienie Wielkiego Wezyra, Reszid-Baszy.

Multany i Wołoszczyzna.

Bukarest, 15 grudnia.

Onegdaj odbyło się tu otwarcie posiedzeń Stanów krajowych. Po uroczystém nabożeństwie, na którém znajdowali się wszyscy deputowani i Ministrowie wraz z duchowieństwem, całe zgromadzenie, mając na czele swojém Metropolitę jako Prezesa, udało się do sali posiedzeń, gdzie wkrótce także ukazał się panujący Xiąże, i zająwszy miejsce na tronie, zagaił posiedzenie mową tronową. Po oddaleniu się Jego Xiążęcéj Mości z sali, gdy chciano przystąpić do mianowania Kommissyi, która ma sprawdzać mandaty, oświadczył Sekretarz Stanu, że z polecenia rządu odtąd posiedzenia Stanów odbywać się będą przy drzwiach zamkniętych, i że publiczności przystęp zostaje wzbroniony.

Egipt.

Alexandrya, 21 grudnia.

Wice Król obecnie podróżuje po Niższym-Egipcie; wróci atoli do Kairu przy końcu b. m. Podróż syna jego Ibrahima-Baszy do Francyi, i przyjęcie jego tak przyjazne ze strony Króla i narodu francuzkiego, sprawiły tak wielkie wrażenie na Mehmedzie-Alim, iż ten sędziwy starzec postanowił sam zwiedzić Francyą, i na przyszłą wiosnę zamiar swój wykonać zamyśla, udając się wprost przez Marsylią do Paryża.

— Xiążę Oskar, drugi syn Króla Szwedzkiego, przybył tu dzisiaj z Aten, z flotyllą swoją, złożoną z fregaty i brygu. Oddawano mu należne honory i przyjęto z najserdeczniejszą gościnnością. Xiążę, za kilka dni myśli się udać do Wyższego Egiptu.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Нью-Іоркъ, 15 Декабря.

10-го числа с. м., въ палатѣ представителей мексиканская война сдѣлалась предметомъ жаркихъ преній; Г. Дави представилъ предложеніе, чтобы потребовано было отъ президента объясненіе: дѣйствительно ли призналъ онъ правительство, образовавшееся въ Мексикѣ, изъ американскихъ офицеровъ, назначено ли подобное правительство надъ частію Техасской земли, и настоящая война имѣетъ ли цѣлію совершенное овладѣніе частію мексиканской республики? Говорятъ, будто бы отвѣтъ данъ былъ палатѣ на тайномъ засѣданіи. Пренія по сему предмету, происходившія въ засѣданіи 10 числа, не имѣли еще никакихъ послѣдствій, и вообще одобряли эту войну, хотя партія виговъ возставала на частныя распоряженія президента Полька.

— Съ театра войны сообщаютъ, отъ 4 числа, что г. Тампико находится теперь въ совершенно оборонительномъ положеніи. Ежедневно приходятъ туда подкрѣпленія. Городъ Сальтилло, послѣ оставленія его Мексиканцами, находится уже во власти форпостовъ генерала Варта. Положеніе Мексики крайне неудовлетворительно. Сантанна недавно произнесъ краткую рѣчь къ войскамъ, въ коей предлагалъ имъ избрать себя начальникомъ. Глубокое молчаніе послѣдовало въ отвѣтъ на сіе предложеніе; послѣ чего Сантанна со всею кавалеріею выступилъ въ тайную экспедицію. Одни думали, что онъ отправился въ Мексику, для наблюденія за дѣйствіями новаго конгресса; другіе же были того мнѣнія, что онъ предполагаетъ занять тылъ дивизіи американскихъ войскъ. Въ Санъ-Луи-Потози, гдѣ расположена мексиканская армія, состоящая изъ 16,000 чел., между войсками господствуетъ, будто бы большое разногласіе. Съ другой стороны мы узнаемъ напротивъ, что Мексиканцы являютъ примѣрное мужество и самопожертвованіе, чтобы отразить американскія войска. Между прочимъ говорятъ о женщинѣ, поимени Дасъ-Амадесъ, которая командуетъ эскадрономъ мексиканскихъ улановъ, съ коими уже отличилась въ одной схваткѣ съ Американцами.

— Основываясь на оффиціальныхъ документахъ, въ *Standard* сообщаютъ слѣдующія свидѣнія объ усиленіи войскъ Соединенныхъ Штатовъ со времени начатія войны съ Мексикою. Число войскъ, которыхъ съ начала войны было не болѣе 7,640 чел., увеличилось послѣ того до 30,000 челов. Во всей этой арміи находится только одна треть линѣйныхъ войскъ, остальныя же состоятъ изъ волонтеровъ. Сіи послѣдніе явили примѣрную храбрость и самопожертвованіе; этимъ-то обстоятельствамъ и должно приписать чрезвычайные успѣхи, пріобрѣтаемые оружіемъ Соединенныхъ Штатовъ въ Мексикѣ.

— Изъ Гаити получено въ Нью-Орлеанѣ донесеніе, о послѣдовавшей тамъ перемѣнѣ правительства. 20-го Ноября въ Портъ-о-Пренсѣ обнародовали адресъ гаитскаго сената, къ гражданамъ республики, по силѣ коего диктатура президента Рише должна прекратиться, а республика получитъ новую хартію.

— Послѣднія донесенія изъ Ріо-Жанейро, отъ 2-го Сентября сообщаютъ, что бразильское правительство опасаясь, чтобы не быть въ необходимости вмѣшаться въ вопросъ о рѣкѣ Ла-Платѣ, въ слѣдствіе поста, занятаго Парагвайскою республикою, приказало собрать корпусъ въ 18,000 человѣкъ.

— Изъ Мексики отъ 29 Ноября сообщаютъ, что конгресъ созванъ къ 6 Декабря. Сантана принудилъ духовенство дать ручательство въ займѣ 2,000,000 долларовъ, которые ему нужны для войны съ Американцами.

— По частнымъ письмамъ изъ Тампико, можно надѣяться, что конгресъ изберетъ въ президенты г-на Геррера, изгнаннаго генераломъ Паредесомъ.

Stany-Zjednoczone Ameryki Północnéj.

Nowy-York, 15 grudnia.

Izba Reprezentantów d. 10 b. m. wzięła już wojnę mexykańską za przedmiot żywych swych rozpraw, albowiem P. Davis zrobił wniosek, aby zażądać od Prezydenta objaśnienia: czy rzeczywiście uznał on rząd utworzony w Mexyku przez oficerów amerykańskich, czy takiż rząd ustanowiony został nad częścią kraju Texas, i czy obecna wojna ma na celu trwałe zajęcie w posiadłość części Rzeczypospolitéj Mexykańskiéj. Odpowiedź na te zapytania miała być udzielona Izbie na tajnem posiedzeniu przy drzwiach zamkniętych. Rozprawy w tym przedmiocie na posiedzeniu d. 10 nie wydały jeszcze żadnego skutku; w ogólności jednak pochwalono tę wojnę, lubo ze strony Wigów powstawano na pojedyńcze rozporządzenia Prezydenta Polk.

— Z widowni wojny donoszą według raportów w New-Orleans z d. 4, że m. Tampico znajduje się teraz w zupełnym stanie obrony, i codzień jeszcze nadchodzą tamże posiłki. Także m. Saltillo, po zupełném ustąpieniu z niego Mexykanów, znajduje się już w posiadaniu przednich straży Jenerała Worth. Stan Mexyku ma być mniéj porządny, niż kiedykolwiek. Santana miał nie dawno przemowę do wojska, wzywając je, aby go postawiło na czele rządu. Głębokie milczenie miało być odpowiedzią na to wezwanie, poczém Santana z całą jazdą wyruszył na tajemną wyprawę. Jedni sądzili, że się udał do Mexyku, dla czuwania nad czynnościami nowego Kongressu; inni zaś byli tego zdania, że zamierza odciąć dywizyą wojska amerykańskiego. W San Luis Potosi, gdzie stoi armia mexykańska, tylko z 16,000 ludzi złożona, panować ma pomiędzy wojskiem wielka niezgoda. Z drugiéj strony dowiadujemy się przeciwnie, że Mexykanie okazują tyle poświęcenia ile odwagi, aby odeprzeć wojsko amerykańskie. Wymieniają między innemi kobiétę, nazwiskiem Das Amades, która dowodzi jednym szwadronem ułanów mexykańskich, z którémi już się odznaczyła w jednem uderzeniu na nieprzyjaciela.

— Według urzędowych dokumentów, *Standard* udziela następujące szczegóły o powiększeniu siły zbrojnéj Stanów Zjednoczonych, od czasu rozpoczęcia wojny z Mexykiem: Liczba wojska, która w owéj epoce nie wynosiła jak 7,640 ludzi, pomnożona następnie została do 30,000 walczących. Wojsko regularne stanowi zaledwo trzecią część téj liczby, reszta składa się z ochotników. Ci ostatni rozwinęli największy zapał i poświęcenie, i téj to okoliczności najwięcéj przypisać należy nadzwyczajną pomyślność, jaką osiągnął oręż Stanów Zjednoczonych w Mexyku.

— Z Hajti nadeszła do New-Orleans wiadomość o nowéj zmianie rządu tamecznego. Dnia 20 listopada ogłoszono w Port-au-Prince adres Senatu hajtyjskiego do obywateli Rzeczypospolitéj, według którego Dyktatura Prezydenta Riché ma ustać, a Rzeczpospolita nową otrzymać ustawę.

— Ostatnie wiadomości z Rio-Janeiro donoszą, że rząd Brezylijski obawiając się, aby nie był zmuszony wdać się w spory Stanów La-Plata, wskutku stanowiska zajętego przez Rzeczpospolitą Paraguay, wydał rozkaz, aby zgromadzono w tym celu 18,000 wojska.

— Z Mexyku donoszą pod d. 29 listopada, iż kongress zwołany został na dzień 6-ty Grudnia. Santana zmusza duchowieństwo do zaręczenia za pożyczkę 2,000,000 dollarów, któréj na prowadzenie wojny z Amerykanami potrzebuje.

— Według prywatnych listów z Tampiko, spodziewają się, że kongress wybierze Prezydentem P. Herrera, którego Jenerał Paredes wypędził.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ө. Гликсберга—Печ. позвол. 24-го Января 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*